

НАРЕДБА № 10 от 26.09.2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества при работа

(Загл. изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.)

Издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 94 от 24.10.2003 г., в сила от 25.10.2004 г., изм., бр. 8 от 30.01.2004 г., в сила от 31.01.2005 г., изм. и доп., бр. 46 от 23.06.2015 г., бр. 5 от 17.01.2020 г., в сила от 17.01.2020 г., изм., бр. 47 от 4.06.2021 г., в сила от 4.06.2021 г., изм. и доп., бр. 28 от 2.04.2024 г., в сила от 5.04.2024 г.

Чл. 1. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) С наредбата се определят минималните изисквания за защита на работещите от съществуващи и потенциални рискове за тяхното здраве и безопасност, които възникват или могат да възникнат поради експозицията им на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества по време на работа, включително предотвратяването на такива рискове.

Чл. 2. (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Наредбата се прилага във всички предприятия, места и дейности по чл. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), когато работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества в резултат на своята работа.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) За защита на работещите от експозиция на азбест се прилага тази наредба, когато предвижда по-високи изисквания от изискванията, определени с Наредба № 9 от 2006 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа (ДВ, бр. 71 от 2006 г.).

Чл. 3. Наредбата не се прилага за защита на работещите от рискове при експозиция единствено на йонизиращи лъчения.

Чл. 4. (1) Рискът за здравето и безопасността на работещите се оценява съгласно Наредба № 5 от 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска (ДВ, бр. 47 от 1999 г.).

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) За всяка дейност, при която може да възникне риск от експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, трябва да се определят видът, степента и продължителността на експозицията на работещите за извършване оценката на риска и определяне на съответните мерки.

(3) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Оценката по ал. 2 се извършва редовно и при всяка промяна на условията, която може да се отрази на експозицията на работещите на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества.

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) При оценяването на риска се отчитат всички възможни пътища на експозиция, включително по кожен път.

Чл. 5. (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) При оценяването на риска работодателят трябва да установи и оцени възможните въздействия на канцерогени,

мутагени или токсични за репродукцията вещества върху здравето и безопасността на работещи, които се нуждаят от специална закрила, включително и тези с нарушения на здравното състояние.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Когато при оценката на риска се установи риск за здравето и безопасността на работещите по ал. 1, работодателят е длъжен да им предложи преместване от средата, свързана с експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Временното или постоянното преместване на тези лица на работни места без контакт с канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества се решава индивидуално за всеки отделен случай, като преместването се извършва със съгласието на работещия.

Чл. 6. Работодаателят предоставя при поискване на контролните органи информацията, използвана при оценяването на риска.

Чл. 7. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Когато резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, работодателят трябва да предотврати експонирането им на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества.

Чл. 8. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Работодаателят ограничава използването на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества на работните места чрез заместването им с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни за здравето и безопасността на работещите, когато това е технически и технологично осъществимо.

Чл. 9. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Работодаателят предоставя при поискване на контролните органи информация за резултатите от проведени проучвания относно технологичните и техническите възможности за замяна на използваните канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни за здравето и безопасността на работещите.

Чл. 10. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Когато технически не е възможна замяната на канцерогена, мутагена или токсичното за репродукцията вещество с вещества, смеси или процеси, които при употребата не са опасни или са по-малко опасни за безопасността или здравето, работодателят осигурява затворена система за производството и използването на канцерогена, мутагена или токсичното за репродукцията вещество.

Чл. 11. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) (1) Когато технически не е възможно да се използва затворена система, работодателят гарантира, че нивото на експозиция на работещите на канцероген, мутаген или прагово токсично за репродукцията вещество е намалено до възможно най-ниското от техническа гледна точка ниво.

(2) Когато технически не е възможно да се използва или произвежда прагово токсично за репродукцията вещество в затворена система, работодателят прилага мерки така, че рискът, свързан с експозицията на работещите на това прагово токсично за репродукцията вещество, е сведен до минимум.

(3) Алинея 2 се прилага и по отношение на токсичните за репродукцията вещества, различни от прагово токсичните за репродукцията вещества и праговите токсични за репродукцията вещества. При извършването на оценката на риска по чл. 5 работодателят е длъжен да отчете, че може да не съществува безопасно ниво на експозиция на здравето на

работещите за такова токсично за репродукцията вещество и да определи съответни подходящи мерки.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2004 г., бр. 46 от 2015 г., бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Стойностите на канцерогените, мутагените или токсичните за репродукцията вещества във въздуха на работното място не трябва да превишават граничните стойности, посочени в приложение № 1.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Работодателят извършва периодични измервания на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, които могат да доведат до риск за здравето на работещите на работното място, и ги съпоставя с граничните стойности по ал. 1, когато:

1. не може да оцени по друг начин ефективността на предприетите предпазни и защитни мерки;

2. има промяна на условията, които могат да доведат до промени на експозицията.

(3) Работодателят взема под внимание резултатите от измерванията по ал. 2 при изпълнение на задълженията си за оценка на риска за здравето и безопасността на работещите.

Чл. 13. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Във всички предприятия, места и дейности по чл. 2 ЗЗБУТ, когато работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества при работа, работодателят прилага следните мерки:

1. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) ограничава количествата на използваните канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества на работното място до техническия минимум;

2. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) намалява броя на работещите, които са или могат да бъдат експонирани на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, до най-ниския възможен брой;

3. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) организира работните процеси и техническите мерки по начин, осигуряващ предотвратяването или намаляването до минимум отделянето на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества във въздуха на работната среда;

4. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) отстранява канцерогените, мутагените или токсичните за репродукцията вещества от източника и осигурява местни (локални) смукателни или общообменни вентилационни съоръжения, които осигуряват опазване на здравето на населението и околната среда;

5. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) осигурява подходящи системи за измерване за ранно установяване на наднормени нива на експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества при непредвидени инциденти или аварии;

6. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) осигурява прилагането на подходящи процедури и методи за безопасна работа с използваните канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества;

7. осигурява колективни средства за защита и/или лични предпазни средства;

8. предприема хигиенни мерки, включващи редовно почистване на подове, стени и други повърхности;

9. информира работещите за предприетите мерки;

10. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) определя работните зони, в

които работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества и поставя знаци и сигнали за безопасност на труда и противопожарна охрана и други подходящи предупредителни знаци, включително знака "Пушенето забранено";

11. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) съставя планове за действия при аварии, при които съществува риск от наднормени стойности на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества;

12. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) осигурява безопасно съхраняване, използване и транспортиране на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества посредством плътно затварящи се обозначени контейнери;

13. осигурява безопасно събиране, съхраняване и унищожаване от работещите на отпадъците, като се използват плътно затварящи се, обозначени контейнери.

Чл. 14. (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Работодателят уведомява работещите за всеки инцидент или авария, които могат да доведат до наднормена експозиция на работещите на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества.

(2) В случаите по ал. 1 се предприемат следните мерки:

1. работата в зоната се прекратява до отстраняване на причините и привеждане на експозицията в съответствие с граничните стойности;

2. в зоната се допускат само работещи, извършващи ремонтни или други дейности за отстраняване на аварията или инцидента, като техният брой се ограничава до необходимия минимум;

3. на работещите по т. 2 се осигуряват защитно облекло и подходящи средства за дихателна защита, които те са длъжни да носят;

4. в зоната не се допускат работещи без защитни средства;

5. продължителността на експозиция на работещите се ограничава до необходимия минимум за извършване на работите по т. 2.

Чл. 15. (1) При дейности като поддръжка, ремонт и др., при които съществува вероятност за значително повишаване на експозицията на работещите и при които са предприети всички технически предпазни мерки за ограничаване на тази експозиция, работодателят:

1. определя и прилага мерки за намаляване продължителността на експозицията на работещите до възможния минимум;

2. консултира с работещите и/или техните представители определените мерки по т. 1.

(2) В случаите по ал. 1 мерките включват:

1. осигуряване на защитно облекло и средства за дихателна защита на работещите, които те са длъжни да носят през цялото времетраене на превишена експозиция;

2. ограничаване на продължителността на експозиция на работещите до необходимия минимум за извършване на работите по ал. 1.

(3) Работодателят предприема мерки за отграничаване и обозначаване на местата, където се извършват дейностите по ал. 1, и осигурява достъп до тях само за пряко ангажираните работещи или работещи, чиито задължения изискват да бъдат там.

Чл. 16. Работодателят ограничава достъпа до местата, в които се извършват дейности, при които резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, като допуска само пряко ангажираните работещи или работещите, чиито задължения изискват да бъдат там.

Чл. 17. (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) При изпълнение на

дейности, при които има опасност от замърсяване с канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, работодателят предприема следните хигиенни мерки и мерки за лична защита:

1. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) забранява консумацията на храни и напитки и тютюнопушенето в работните места, в които съществува риск от замърсяване с канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества;

2. осигурява защитно облекло или друго подходящо специално облекло на работещите;

3. осигурява условия за разделно съхраняване на работното или защитното облекло от другото облекло;

4. осигурява подходящи санитарно-битови помещения и средства за измиване и тоалет;

5. създава условия за правилно съхранение на защитната екипировка на предвидено за целта място;

6. осигурява проверка и почистване на защитната екипировка след всяка употреба и при възможност преди употреба и поправка или замяна на повредената защитна екипировка преди последващо използване.

(2) Мерките по ал. 1 са за сметка на работодателя.

Чл. 18. (1) (Предишен текст на чл. 18 – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Когато резултатите от оценката на риска показват риск за здравето и безопасността на работещите, работодателят предоставя при поискване на контролните органи информация за:

1. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) дейностите и/или производствените процеси, при които работещите са или могат да бъдат експонирани на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества;

2. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) причините, обуславящи необходимостта от използване на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества;

3. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) произвежданите или използваните количества вещества или смеси, които съдържат канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества;

4. броя на експонираните работещи;

5. предприетите предпазни и защитни мерки;

6. вида на използваните колективни средства за защита и лични предпазни средства;

7. вида и степента на експозиция;

8. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) случаите на замяна на използваните канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества с вещества, смеси или процеси, които не са опасни или са по-малко опасни.

(2) (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Информацията по ал. 1 се използва за изготвяне на доклада по чл. 36а от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 19. (1) Въз основа на цялата налична информация работодателят осигурява на работещите и/или техните представители подходящо обучение и инструктаж за:

а) възможните рискове за здравето, включително допълнителния риск от тютюнопушене;

б) (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) мерките за предотвратяване и предпазване от експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията

вещества;

в) хигиенните изисквания към оборудването и личната хигиена;

г) носенето и използването на защитните средства и облекло;

д) мерките, които се предприемат от работещите и особено от спасителните формирования при инциденти и за предотвратяване на инциденти.

(2) Обучението по ал. 1 трябва:

а) да се съобразява с нови или промяна на съществуващи опасности;

б) (изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) да е приспособено с оглед отчитане на нов или променен риск, по-специално когато работещите са изложени или е вероятно да бъдат изложени на нови или редица различни канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, включително съдържащите се в опасни лекарствени продукти, или в случай на промяна в обстоятелствата, свързани с работата;

в) (нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) да се осигурява периодично за всички работещи в лечебните заведения, които са изложени на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, по-специално когато се използват нови опасни лекарствени продукти, съдържащи тези вещества;

г) (нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) да се повтаря периодично и в други случаи, когато е необходимо.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Работодателите информират работещите за инсталациите и свързаните с тях контейнери, които съдържат канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, и гарантират, че на всички контейнери, опаковки и инсталации, които съдържат канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, са поставени по видим начин четливи етикети, както и добре видими предупредителни знаци и знаци за опасност.

(4) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Преди да възложи работа, свързана с риск от експозиция на канцероген, мутаген или токсично за репродукцията вещество, за което е определена биологична гранична стойност, работодателят информира работещите, че подлежат на задължително медицинско наблюдение.

Чл. 20. (1) Работещите и/или техните представители имат право да участват в проверките по спазване изискванията на тази наредба.

(2) Работещите и/или техните представители могат да участват в обсъждането, приемането и прилагането на изискванията за осигуряване на здравето и безопасността на работещите, включително и на тези, които се отнасят до:

а) избора, носенето и правилното използване на личните предпазни средства и специалното работно облекло;

б) определените от работодателя мерки по чл.15, ал. 2.

(3) Работодателят уведомява възможно най-бързо работещите и/или техните представители за всеки случай на наднормени нива на експозиция, включително и за случаите по чл. 15.

(4) В случаите по ал. 3 работодателят информира работещите и/или техните представители за причините, довели да наднормени нива на експозиция, за взетите мерки или за мерките, които трябва да се вземат за справяне със ситуацията.

Чл. 21. (1) Работодателят изготвя списък на работещите, при които резултатите от оценката на риска по чл. 4 показват риск за здравето и безопасността.

(2) Работодателят актуализира списъка при всяка промяна на обстоятелствата.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) В списъка се включва информацията по чл. 18, ал. 1.

(4) Когато работодателят разполага с данни за експозицията на работещите на предишна месторабота, тези данни се посочват в списъка.

(5) Работодаателят осигурява постоянен достъп до списъка на лекаря от службата по трудова медицина, на контролните органи и на органите по безопасност и здраве при работа.

(6) Всеки работещ има право на достъп до отнасящата се за него информация, посочена в списъка.

(7) Работодаателят при поискване от работещите и/или техните представители им предоставя обобщени данни, изготвени въз основа на информацията, включена в списъка.

(8) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Работодаателят предоставя ежегодно до 31 март актуализирания списък за предходната година на териториалната дирекция „Инспекция по труда“ и съответната регионална здравна инспекция, на чиято територия се намира предприятието.

Чл. 22. (1) Работодаателят осигурява медицинско наблюдение на работещите, за които е налице риск за здравето и безопасността, установен при оценката на риска. Медицинското наблюдение се извършва:

1. преди експозицията;

2. на периодични интервали по време на експозицията, определени съгласно Наредба № 3 от 1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците (ДВ, бр. 16 от 1987 г.).

(2) Медицинското наблюдение се организира така, че да дава възможност за прилагане на конкретни мерки.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Медицинското наблюдение се извършва по Наредба № 3 от 1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците (ДВ, бр. 16 от 1987 г.) и при спазване на изискванията, посочени в приложение № 2.

(4) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Биологичните гранични стойности на канцерогени, мутагени и токсични за репродукцията вещества и метаболитите им (биомаркери за експозиция/биомаркери за ефект) са определени в приложение № 2а.

(5) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Когато в приложение № 2а е определена биологична гранична стойност, медицинското наблюдение е задължително за работа със съответния канцероген, мутаген или токсично за репродукцията вещество в съответствие с процедурите, определени в приложението.

(6) (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г., предишна ал. 4, изм., бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Работещите по ал. 1 след прекратяване на работа с експозиция подлежат на наблюдение от общопрактикуващ лекар при провеждането на профилактични прегледи и изследвания по реда на Наредба № 8 от 3.11.2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията (ДВ, бр. 92 от 2016 г.). При съмнение за развитие на професионално заболяване лицата се насочват към съответен специалист/лечебно заведение.

Чл. 23. (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Когато даден работещ страда от аномалия, която може да е резултат от експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества, или ако се окаже, че е превишена биологичната гранична стойност, службата по трудова медицина може да изиска и други работещи, претърпели аналогична експозиция, да бъдат поставени под медицинско наблюдение.

(2) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Службата по трудова

медицина предлага защитни или превантивни мерки, които да бъдат взети по отношение на всеки работещ по ал. 1. Биологичният мониторинг и свързаните с него изисквания са част от медицинското наблюдение.

(3) (Предишна ал. 2 – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) В случаите по ал. 1 се извършва повторна оценка на риска.

Чл. 24. (1) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) Резултатите от медицинското наблюдение се отразяват в здравните досиета на работещите съгласно изискванията на Наредба № 3 от 2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина (ДВ, бр. 14 от 2008 г.).

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Индивидуалното здравно досие и списъците по чл. 21 за работещите, изложени на експозиция на канцерогени и мутагени, се съхраняват най-малко 40 години след края на експозицията, а за тези работещи, изложени на експозиция на токсични за репродукцията вещества, списъците по чл. 21 и индивидуалното здравно досие се съхраняват най-малко пет години след края на експозицията.

(3) Когато предприятието прекратява дейността си:

1. (изм. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) копие на индивидуалното здравно досие се предоставя на съответния работещ;

2. списъците по чл. 21 се предоставят на Националния осигурителен институт.

Чл. 25. (1) Службите по трудова медицина определят и предлагат защитни или предпазни мерки за работещите.

(2) На работещите се предоставя информация и съвети за медицинско наблюдение, което може да се извършва след края на експозицията.

(3) На работещите се осигурява достъп до резултатите от медицинско наблюдение, отнасящо се до тях.

(4) Работещите или работодателят могат да поискат обсъждане с лекаря от службата по трудова медицина на резултатите от медицинско наблюдение.

Чл. 26. (Доп. – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г., изм., бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) (1) Всички случаи на заболявания, които могат да са резултат от експозиция на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества при работа, включително злокачествени новообразувания и токсични ефекти върху половата функция и плодовитостта на мъжете и жените или за развиващия се организъм на потомството, се съобщават съгласно Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести (ДВ, бр. 65 от 2008 г.).

(2) Информация за потвърдените като професионални заболявания по ал. 1 се включва в доклада по чл. 36а от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

(3) Информация за потвърдените като професионални заболявания по ал. 1 се предоставя при поискване по реда на Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване, обжалване и отчитане на професионалните болести (ДВ, бр. 65 от 2008 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 46 от 2015 г.)

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Канцероген" е:

а) (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) вещество или смес, които отговарят на критериите за класифициране като канцерогенни в категория 1А или 1В, посочените в приложение I към

Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353 от 31.12.2008 г.) (Регламент (ЕО) № 1272/2008);

б) (отм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.);

в) (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г., бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) вещество, смес или процес, включени в списъка по приложение № 3.

2. "Мутаген" е:

а) (изм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) вещество или смес, които отговарят на критерии за класифициране като мутагенни за зародишните клетки в категория 1А или 1В, посочените в приложение I към Регламент (ЕО) № 1272/2008;

б) (отм. – ДВ, бр. 46 от 2015 г.).

3. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Гранична стойност", освен ако не е посочено друго, е границата на средно претеглената стойност като функция от времето на концентрация за "канцероген, мутаген или токсично за репродукцията вещество" във въздуха на дихателната зона на работещ през определен референтен период, определен в приложение № 1.

4. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Затворена система" е техническо средство (конструкция) от затворен тип с осигурена херметизация или с интегрирана смукателна вентилация за изолиране на канцерогените, мутагените или токсичните за репродукцията вещества по време на всички етапи на производство и използване.

5. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Токсично за репродукцията вещество" е вещество или смес, които отговарят на посочените в приложение I към Регламент (ЕО) № 1272/2008 критерии за класифициране като токсични за репродукцията вещества в категория 1А или 1В.

6. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Непрагово токсично за репродукцията вещество" е токсично за репродукцията вещество, за което няма безопасно ниво на експозиция за здравето на работещите и което е определено като такова в колоната за обозначаване в приложение № 1.

7. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Прагово токсично за репродукцията вещество" е токсично за репродукцията вещество, за което съществува безопасно ниво на експозиция, под което няма риск за здравето на работещите и което е определено като такова в колоната за обозначаване в приложение № 1.

8. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Биологична гранична стойност" е границата на концентрацията в съответната биологична среда на съответния агент, неговия метаболит или показател на въздействие.

9. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) "Медицинско наблюдение" е оценката за определяне на здравословното състояние на работещ във връзка с експозицията на конкретни канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества по време на работа.

§ 1а. (Нов – ДВ, бр. 46 от 2015 г.) С тази наредба се въвеждат разпоредбите на:

1. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г. , в сила от 5.04.2024 г.) Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества по време на работа (ОВ L 158 от 30.04.2004);

2. Директива 2014/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014

г. за изменение на директиви 92/58/ЕИО, 92/85/ЕИО, 94/33/ЕО, 98/24/ЕО на Съвета и на Директива 2004/37/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, за да се приведат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (ОВ L 65/1 от 5.03.2014 г.).

3. (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Директива (ЕС) 2017/2398 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 345, 27.12.2017 г., стр. 87 – 95).

4. (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Директива (ЕС) 2019/130 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 30, 31.1.2019 г., стр. 112 – 120).

5. (Нова – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.) Директива (ЕС) 2019/983 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 164, 20.6.2019 г., стр. 23 – 29).

6. (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Директива (ЕС) 2022/431 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2022 г. за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа (ОВ, L 88, 16.3.2022 г., стр. 1 – 14).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Указания по прилагане на наредбата дават министърът на здравеопазването и министърът на труда и социалната политика.

§ 3. (Доп. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Наредбата се издава на основание чл. 276, ал. 1 от Кодекса на труда и чл. 36, т. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и влиза в сила 12 месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (ДВ, бр. 46 от 2015 г.)

.....
§ 6. Навсякъде в наредбата думата "препарат" се заменя със "смес", а "препарати" със "смеси".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа (ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)

§ 11. Наредбата влиза в сила от 17 януари 2020 г. с изключение на:

1. граничната стойност за прах от твърда дървесина (ред № 1 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 17 януари 2023 г.;

2. граничната стойност за съединения на 6-валентния хром (ред № 2 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 17 януари 2025 г.;

3. граничните стойности и забележки за трихлороетилен (ред № 9 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), 4,4'-метилendiанилин (ред № 13 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), епихлорхидрин (ред № 14 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), етилен дибромид (ред № 15 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), етиленов дихлорид (ред № 17 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), смеси на полициклични ароматни въглеводороди, съдържащи бензо[?]пирен, които са канцерогени по смисъла на наредбата (ред № 21 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), и минерални масла, които са били използвани в двигатели за вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части в двигателя (ред № 22 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 20 февруари 2021 г.;

4. граничната стойност за отработени газове от дизелови двигатели (ред № 20 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 21 февруари 2023 г., а за отработени газове от дизелови двигатели в подземните минни работи и изграждането на тунели – от 21 февруари 2026 г.;

5. граничната стойност за кадмий и неговите неорганични съединения (ред № 23 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2027 г.;

6. граничната стойност и забележки за берилий и неорганични берилиеви съединения (ред № 24 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 11 юли 2026 г.;

7. граничната стойност на арсенова киселина и нейните соли, както и неорганични арсениеви съединения (ред № 25 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г., а за отрасъла за топене на мед – от 11 юли 2023 г.;

8. граничната стойност на формалдехид (ред № 26 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г., а за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането – от 11 юли 2027 г.;

9. граничната стойност на 4,4'-Метиленбис(2-хлороанилин) (ред № 27 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 11 юли 2021 г.

§ 12. До 16 януари 2023 г. граничната стойност за прах от твърда дървесина е 3 mg/m³.

§ 13. До 16 януари 2025 г. граничната стойност за съединения на 6-валентния хром е 0,010 mg/m³, а граничната стойност на съединенията на 6-валентния хром за процесите на запояване или плазмено рязане или подобни процеси, при които се отделят газове, е 0,025 mg/m³.

§ 14. До 19 февруари 2021 г. за трихлоро- етилен, епихлорхидрин и етиленов дихлорид се прилагат гранични стойности, както следва:

1. за трихлороетилен – 135,0 mg/m³ за 8-часова експозиция и 1000,0 mg/m³ за 15-минутна експозиция;

2. за епихлорхидрин – 8,0 mg/m³ за 8-часова експозиция;

3. за етиленов дихлорид – 4,0 mg/m³ за 8-часова експозиция и 8,0 mg/m³ за 15-минутна експозиция.

§ 15. (1) До 10 юли 2021 г. за кадмий и неговите неорганични съединения, берилий и неорганични берилиеви съединения, арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения и формалдехид се прилагат граничните стойности, както следва:

1. за кадмий и неговите неорганични съединения – 0,05 mg/m³ за 8-часова експозиция;

2. за берилий и неорганични берилиеви съединения – 0,002 mg/m³ за 8-часова

експозиция;

3. за арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения – 0,05 mg/m³ за 8-часова експозиция;

4. за формалдехид – 1,0 mg/m³ за 8-часова експозиция и 2,0 mg/m³ за 15-минутна експозиция.

(2) Граничните стойности за арсенова киселина и нейните соли, както и за неорганични арсениеви съединения по ал. 1, т. 3 за отрасъла за топене на мед се прилагат до 10 юли 2023 г.

(3) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2027 г. граничната стойност за кадмий и неговите неорганични съединения е 0,004 mg/m³.

(4) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2026 г. граничната стойност за берилий и неорганични берилиеви съединения е 0,0006 mg/m³.

(5) От 11 юли 2021 г. до 10 юли 2027 г. граничните стойности за формалдехид за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането са 0,62 mg/m³ за 8-часова експозиция или 0,5 ppm за 15-минутна експозиция.

НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2003 г.
за защита на работещите от рискове, свързани с
експозиция на канцерогени и мутагени при работа
(ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 1.04.2024 г.)

§ 16. Навсякъде в останалите разпоредби на наредбата думите "канцерогени и мутагени" се заменят с "канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества", думите "канцерогените и мутагените" се заменят с "канцерогените, мутагените или токсичните за репродукцията вещества", а думите "канцерогени или мутагени" се заменят с "канцерогени, мутагени или токсични за репродукцията вещества".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 17. Наредбата влиза в сила от 5 април 2024 г., с изключение на:

1. Граничната стойност за бензен (ред № 5 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), която влиза в сила от 5 април 2026 г. От 5 април 2024 г. до 5 април 2026 г. граничната стойност за бензен е 0,5 ppm (1,65 mg/m³).

2. Граничните стойности за акрилонитрил (ред № 28 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1), които влизат в сила от 5 април 2026 г. От 5 април 2024 г. до 5 април 2026 г. граничната стойност за акрилонитрил е 4,5 mg/m³.

3. За никелови съединения (ред № 29 от приложение № 1 към чл. 12, ал. 1):

а) прилагането на граничната стойност за респирабилна фракция, измерена като никел, влиза в сила от 18 януари 2025 г.;

б) прилагането на граничната стойност за инхалабилна фракция, измерена като никел, влиза в сила от 18 януари 2025 г. От 5 април 2024 г. до 18 януари 2025 г. за инхалабилна фракция се прилага гранична стойност от 0,1 mg/m³.

Приложение № 1

към чл. 12, ал. 1
(Ново – ДВ, бр. 5 от 2020 г.,
в сила от 17.01.2020 г.,
изм., бр. 47 от 2021 г.,
в сила от 4.06.2021 г.,

изм. и доп., бр. 28 от 2024 г. ,
в сила от 5.04.2024 г.)

Гранични стойности на професионална експозиция

№ по ред	Наименование на агента	ЕО №(1)	CAS №(2)	Гранични стойности					
				8 часа(3)			Краткосрочна		
				mg/m3(5)	ppm(6)	f/ml(7)	mg/m3(5)	ppm(6)	f
1	2		3	4	5	6	7	8	
1.	(В сила от 17.01.2023 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Прах от твърда дървесина	-		-	2(8)	-	-	-	-
2.	(В сила от 17.01.2025 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Съединения на 6-валентния хром, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква "а" от допълнителните разпоредби (като хром)	-		-	0,005	-	-	-	-
3.	Огнеупорни керамични влакна, които са канцерогени по смисъла на § 1, т. 1, буква "а" от допълнителните разпоредби	-		-	-	-	0,3	-	-
4.	Респирабилен прах от кристален силициев диоксид	-		-	0,1(9)	-	-	-	-
5.	(Изм. – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от	200-753-7	71-43-2		0,66	0,2	-	-	-

	5.04.2024 г. (*)) Бензен									
6.	Винилхлориден мономер	200-831-0	75-01-4	2,6	1	-	-	-	-	
7.	Етиленоксид	200-849-9	75-21-8	1,8	1	-	-	-	-	Б
8.	1,2-эпоксипропан	200-879-2	75-56-9	2,4	1	-	-	-	-	
9.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Трихлоретилен	201-167-4	79-01-6	54,7	10	-	164,1	30	-	Б
10.	Акриламид	201-173-7	79-06-1	0,1	-	-	-	-	-	Б
11.	2-нитропропан	201-209-1	79-46-9	18	5	-	-	-	-	Б
12.	О-толуидин	202-429-0	95-53-4	0,5	0,1	-	-	-	-	Б
13.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) 4,4'-метилendiанилин	202-974-4	101-77-9	0,08	-	-	-	-	-	Б
14.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Епихлорхидрин	203-439-8	106-89-8	1,9	-	-	-	-	-	Б
15.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Етилен дибромид	203-444-5	106-93-4	0,8	0,1	-	-	-	-	Б
16.	1,3-бутадиен	203-450-8	106-99-0	2,2	1	-	-	-	-	
17.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Етиленов дихлорид	203-458-1	107-06-2	8,2	2	-	-	-	-	Б
18.	Хидразин	206-114-9	302-01-2	0,013	0,01					Б
19.	Брометилен	209-800-6	593-60-2	4,4	1	-				

20.	(В сила от 21.02.2023 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г., а за отработени газове от дизелови двигатели в подземните минни работи и изграждането на тунели – в сила от 21.02.2026 г.) Отработени газове от дизелови двигатели	-	-	0,05(*)						
21.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Смеси на полициклични ароматни въглеводороди, по-специално съдържащи бензо[?]пирен, които са канцерогени по смисъла на настоящата директива									
22.	(В сила от 20.02.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Минерални масла, които са били използвани в двигатели за вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части в двигателя									
23.	(В сила от 11.07.2027 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Кадмий и неговите неорганични съединения	-	-	0,001(11)	-	-	-	-	-	
24.	(В сила от 11.07.2026 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) Берилий и неорганични	-	-	0,0002(11)	-	-	-	-	-	и бил

	берилиеви съединения									
25.	(В сила от 11.07.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г., а за отрасъла за топене на мед – в сила от 11.07.2023 г.) Арсенова киселина и нейните соли, както и неорганични арсениеви съединения	-	-	0,01(11)	-	-	-	-	-	
26.	(В сила от 11.07.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г., а за секторите на здравеопазването, погребалните услуги и балсамирането – от 11.07.2027 г., изм., бр. 47 от 2021 г., в сила от 4.06.2021 г.) Формалдехид	200-001-8	50-00-0	0,37	0,3	-	0,74	0,6	-	Код бил
27.	(В сила от 11.07.2021 г. - ДВ, бр. 5 от 2020 г.) 4,4'-Метиленбис(2-хлороанилин)	202-918-9	101-14-4	0,01	-	-	-	-	-	Б
8.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г. (*)) Акрилонитрил	203-466-5	107-13-1	1	0,45	-	4	1,8	-	Б Д с ли
9.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г. (*)) Никелови съединения	-	-	0,01(14) 0,05(15)	-	-	-	-	-	Д и ли
0.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.)			0,05						

	Неорганично олово и неговите съединения									
1.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) N,N-диметилацетамид	204-826-4	127-19-5	36	10		72	20		Б
2.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Нитробензен	202-716-0	98-95-3	1	0,2					Б
3.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) N,N-диметилформаид	200-679-5	68-12-2	15	5		30	10		Б
4.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) 2-метоксиетанол	203-713-7	109-86-4		1					Б
5.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) 2-метоксиетиллов ацетат	203-772-9	110-49-6		1					Б
6.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) 2-етоксиетанол	203-804-1	110-80-5	8	2					Б
7.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) 2-етоксиетиллов ацетат	203-839-2	111-15-9	11	2					Б
8.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) 1-метил-2-пиридон	212-828-1	872-50-4	40	10		80	20		Б
	(Нова – ДВ, бр. 28			0,02						

9.	от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Живак и двувалентни неорганични живачни съединения, включително живачен оксид и живачен хлорид (измерени като живак)									
0.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Бисфенол А; 4,4'-изопропилидендифенол	201-245-8	80-05-7	2(16)						
1.	(Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Въглероден оксид	211-128-3	630-08-0	23	20		117	100		

Забележки:

(1) ЕО №, т.е. EINECS, ELINCS или NLP, е официалният номер на веществото в рамките на Европейския съюз, както е определено в част 1, раздел 1.1.1.2 от приложение VI към Регламент (ЕО) № 1272/2008.

(2) CAS №: Номер в регистъра на CAS (Служба за химични индекси).

(3) Измерена или изчислена претеглена във времето средна стойност (TWA) за референтен период от осем часа.

(4) Гранична стойност на краткосрочна експозиция (STEL). Гранична стойност, над която не следва да има експозиция и която се отнася за 15-минутен период, освен ако е посочено друго.

(5) mg/m³ = милиграма на кубичен метър въздух при температура 20 °C и 101,3 kPa (760 mm живачен стълб).

(6) ppm = части на милион в обем във въздуха (ml/m³).

(7) f/ml = влакна на милилитър.

(8) Инхалабилна фракция: ако прахът от твърда дървесина е смесен с други видове дървесен прах, граничната стойност се прилага по отношение на всички видове дървесен прах, които се намират в сместа.

(9) Респирабилна фракция.

(10) Възможен е значителен принос за общото натрупване в тялото чрез кожна експозиция.

(*) Измерено като елементарен въглерод.

(11) Инхалабилна фракция.

(12) Веществото може да предизвика сензибилизация на кожата и на

дихателните пътища.

(13) Веществото може да предизвика сенсibiliзация на кожата.

(14) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.)
Респирабилна фракция, измерена като никел.

(15) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Инхалабилна фракция, измерена като никел.

(16) (Нова – ДВ, бр. 28 от 2024 г., в сила от 5.04.2024 г.) Инхалабилна фракция.

Приложение № 2

към чл. 22, ал. 3

(Предишно Приложение към чл. 22, ал. 3 –
ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)

Практически препоръки за медицинско наблюдение на работещите

1. Службата по трудова медицина трябва да е запозната с условията на труд, включително степента на експозиция на всеки работещ.

2. Медицинското наблюдение включва минимум:

- водене на досиета за професионалния маршрут и здравното състояние;

- персонално интервю;

- провеждане, когато е необходимо, на биологичен мониторинг за установяване на ранни и обратими признаци за увреждане на здравното състояние.

3. Провеждането на допълнителни изследвания се решава за всеки работещ, във връзка с медицинския преглед, като се вземат под внимание най-новите научни постижения на трудовата медицина.

Приложение № 2а

към чл. 22, ал. 4

(Ново – ДВ, бр. 28 от 2024 г.,
в сила от 5.04.2024 г.)

Биологични гранични стойности на канцерогени, мутагени и токсични за репродукцията вещества и метаболитите им (биомаркери за експозиция/биомаркери за ефект)

№ по ред	Химично вещество/ CAS №	Биомаркер за експозиция/ биомаркер за ефект	Биологична гранична стойност	Биологична среда	Време на пробовземане	Спецификаци
1	2	3	4	5	6	
	Бензен (71-43-2)	Trans, trans-муконова киселина S-	2,0 mg/l 0,045 mg/g	урина урина	В края на експозицията или в края на работната смяна В края на	(възможност за изследване) значителен ефект резорбция

	фенилмеркаптурова киселина	креатинин	експозицията или в края на работната смяна	кожата)
Олово (7439-92-1) ^	олово	400 μg/l 300 μg/l (жени под 45 г.)	кръв	

Забележки:

^ – Химични агенти, за които са определени биологични гранични стойности за Европейския съюз.

Биологичните гранични стойности на тези химични агенти, определени с наредбата, са съобразени със съответните стойности, приети за Европейския съюз, като могат да бъдат равни или по-ниски от тях.

Олово и неговите йонни съединения:

1. Биомониторингът трябва да включва измерване на нивото на оловото в кръвта (PbV) с помощта на абсорбционна спектрометрия или друг метод, който дава еквивалентни резултати.

2. Медицинско наблюдение се извършва, ако експозицията на концентрация на олово във въздуха е по-голяма от 0,05 mg/m³, изчислена като средно претеглена във времето стойност за 40 часа седмично, или когато при отделни работници се измерва ниво на олово в кръвта, по-високо от 40 μg Pb/100 ml кръв.

Приложение № 3

към § 1, т. 1, буква "в" от допълнителните разпоредби
(Ново – ДВ, бр. 5 от 2020 г., в сила от 17.01.2020 г.)

Списък на вещества, препарати и процеси

1. Производство на аурамин.
2. Работи, при които работещите са експонирани на полициклични ароматни въглеводороди, съдържащи се в каменовъглени сажди, каменовъглени смоли или катрани.
3. Работи, при които работещите са експонирани на прах, дим или аерозол при пържене или електролитно рафиниране на медно-никелов щайн.
4. Процеси със силни киселини при производство на изопропилов алкохол.
5. Работи, при които работещите са експонирани на прах от твърдо дърво, както и

вещество или смес, освобождавани при тези процеси.

6. Работа, свързана с експозиция на респирабилен прах от кристален силициев диоксид, получен при работен процес.

7. Работа, свързана с кожна експозиция на минерални масла, които са били използвани преди в двигатели с вътрешно горене за смазване и охлаждане на движещите се части на двигателя.

8. Работа, свързана с експозиция на емисии на отработени газове от дизелови двигатели.